

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC THỂ CHẤT Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG VÙNG BẮC TRUNG BỘ

Phạm Văn Đàn¹

TÓM TẮT

Để nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ, đáp ứng với thời kỳ đổi mới. Theo chúng tôi cần phải thực hiện một số biện pháp đồng bộ sau: Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lí, giáo viên, học sinh, phụ huynh học sinh. Tăng cường đủ số lượng và nâng cao chất lượng giáo viên giảng dạy. Tăng cường cơ sở vật chất, sân bãi, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện. Đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường ngoại khoá môn tự chọn phù hợp với đặc điểm của từng vùng miền khác nhau. Thực hiện tốt công tác thanh tra, kiểm tra chuyên môn [2].

Từ khóa: Biện pháp, nâng cao, tự chọn, phù hợp, trung học phổ thông.

DOI: <https://doi.org/10.70117/hdujs.3.2024.675>

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục thể chất trường học trong giai đoạn hiện nay là hoạt động hết sức cần thiết, góp phần thực hiện mục tiêu của giáo dục đào tạo và nâng cao dân trí, đào tạo, bồi dưỡng nhân tài, hình thành đội ngũ có tri thức, tay nghề, có năng lực thực hành, tự chủ và sáng tạo.

Giáo dục thể chất trong trường học không chỉ giúp tăng cường sức khỏe, rèn luyện sức bền, giúp học sinh phát triển toàn diện cả về đức, trí, thể, mỹ mà còn giúp cho các em học sinh thêm năng động, giảm tải những áp lực trong các giờ học văn hóa căng thẳng... Tuy nhiên, thực tế hoạt động GDTC trong các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ vẫn chưa thực sự được quan tâm, xem trọng [3].

Bên cạnh đó, giáo dục thể chất trong trường học đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ và nâng cao sức khỏe, thể lực cho học sinh, rèn luyện ý chí tổ chức kỷ luật, bồi dưỡng những kỹ năng, kỹ xảo vận động và hiểu biết có liên quan đến thể dục thể thao (TDTT). Chính vì thế việc nâng cao chất lượng giáo dục thể chất trong Nhà trường nói chung và trong các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ nói riêng là nhiệm vụ mà các trường cần quan tâm.

Xuất phát từ những lý do nêu trên, với mong muốn góp một phần vào sự phát triển chung của các trường, để nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ, Việt Nam.

2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu

Chúng tôi nghiên cứu chiến lược phát triển các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ, trong giai đoạn từ năm 2022 - 2030, nhằm xác định các yếu tố cần thiết để xây dựng và lựa chọn các biện pháp nâng cao chất lượng giờ học giáo dục thể chất.

¹ Khoa Giáo dục Thể chất, Trường Đại học Hồng Đức; Email: phamvandan@hdu.edu.vn

Phương pháp phỏng vấn

Chúng tôi đã tiến hành phỏng vấn trực tiếp và gián tiếp bằng phiếu hỏi đối với các đối tượng nghiên cứu nhằm xác định yếu tố và nguyên nhân ảnh hưởng tới chất lượng giờ học môn GDTC của học sinh các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ. Từ đó, lựa chọn biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ. Đối tượng phỏng vấn gồm 540 người là cán bộ quản lý, giáo viên giảng dạy môn học GDTC hoặc công tác trong 180 trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ (Trong đó gồm: 60 trường miền núi, 60 trường đồng bằng, 60 trường miền xuôi).

Phương pháp quan sát sự phạm

Để đánh giá thực trạng chất lượng giờ học GDTC của học sinh đang học giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ.

Phương pháp điều tra

Điều tra thực trạng cũng được sử dụng trong quá trình tham khảo các giáo viên, các nhà nghiên cứu chuyên môn nhằm thu thập thông tin phục vụ cho việc sử dụng các biện pháp nâng cao GDTC. Thông qua phiếu hỏi và toạ đàm để tìm ra các biện pháp nhằm nâng cao hoạt động TDTT ngoại khóa cho học sinh áp dụng trong thực tiễn việc giải quyết các nhiệm vụ nghiên cứu.

Phương pháp toán học thống kê

Là phương pháp sẽ được chúng tôi sử dụng trong quá trình xử lý các số liệu đã thu thập được của quá trình nghiên cứu. Tham số đặc trưng mà chúng tôi quan tâm và được xử lý bằng phần mềm Microsoft Excel.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Thực trạng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông vùng Bắc Trung Bộ

Vùng Bắc Trung Bộ, Việt Nam có 6 đơn vị hành chính: tỉnh Thanh Hoá, tỉnh Nghệ An, tỉnh Hà Tĩnh, tỉnh Quảng Bình, tỉnh Quảng Trị, tỉnh Thừa Thiên Huế). Các thành phố: thành phố Thanh Hoá, thành phố Vinh, thành phố Đồng Hới, thành phố Huế, thành phố Hà Tĩnh (tới năm 2022), trong đó thành phố Huế, thành phố Vinh và thành phố Thanh Hoá là đô thị cấp 1, diện tích toàn vùng là 51511,9 km², (15,6% cả nước). Dân số năm 2022 là 11923,7 nghìn người (12,7% so với cả nước). Mật độ dân cư trung bình là 209 người/km² [4].

Trong những năm qua, được sự quan tâm của Bộ Giáo dục và Đào tạo, các cấp uỷ Đảng, Hội đồng nhân dân, chính quyền các tỉnh, công tác giáo dục nói chung và hoạt động giáo dục trung học phổ thông nói riêng đã có nhiều tiến bộ. Theo báo cáo tổng kết năm học 2020 - 2021 của các Sở Giáo dục và Đào tạo về công tác GDTC ở các trường trung học phổ thông thuộc vùng Bắc Trung Bộ, vẫn còn một số tồn tại, vì vậy chất lượng GDTC trong các trường trung học phổ thông chưa cao, chưa đáp ứng được với thời kỳ đổi mới [3].

Để tìm hiểu thực trạng và nguyên nhân ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục thể chất của các trường trung học phổ thông thuộc vùng Bắc Trung Bộ. Tháng 9/2021, chúng tôi lựa chọn mẫu nghiên cứu trong 6 tỉnh thuộc vùng Bắc Trung Bộ, ở mỗi tỉnh chúng tôi chọn 30 trường, mỗi trường chọn 3 người (Trong đó có: 60 trường miền núi, 60 trường đồng bằng, 60 trường miền xuôi với tổng cộng 540 người thực hiện trả lời khảo sát). Sau đó, chúng tôi tiến hành phỏng vấn, khảo sát, lấy ý kiến đánh giá của các Hiệu trưởng, Tổ trưởng chuyên môn và giáo viên Thể dục của 180 trường phổ thông trên về một số yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng giáo dục thể chất trong trường trung học phổ thông như:

Sự quan tâm về công tác giáo dục thể chất của nhà trường; Cơ cấu đội ngũ giáo viên thể dục (số lượng và chất lượng); Cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ công tác giáo dục thể chất; Đổi mới phương pháp dạy học bộ môn, sáng kiến kinh nghiệm của giáo viên; Hoạt động ngoại khóa ứng dụng các môn tự chọn cho học sinh.

Các yếu tố trên được thiết kế thành phiếu hỏi và kết quả khảo sát về việc đánh giá, xếp loại về giáo dục thể chất năm học 2020 - 2021 được thể hiện trong bảng 1.

Bảng 1. Đánh giá, xếp loại về giáo dục thể chất năm học 2020 - 2021

Một số yếu tố quan trọng ảnh hưởng tới chất lượng giáo dục thể chất	Kết quả (n = 540 người)			
	Quan tâm rất cao	Quan tâm không cao	Có quan tâm	Không quan tâm
Sự quan tâm về công tác giáo dục thể chất của Nhà trường	15 người	105 người	291 người	129 người
	2,80%	19,44%	53,88%	23,88%
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Số lượng và chất lượng, của giáo viên dạy thể dục	18 người	92 người	334 người	96 người
	3,33%	17,03%	61,85%	17,79%
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Cơ sở vật chất dùng cho công tác giáo dục thể chất	19 người	78 người	289 người	154 người
	3,51%	14,44%	53,53%	28,52%
	Quan tâm rất cao	Quan tâm không cao	Có quan tâm	Không quan tâm
Đổi mới phương pháp dạy học trong môn học giáo dục thể chất	6 người	114 người	208 người	212 người
	1,12%	21,11%	38,52%	39,25%
	Quan tâm rất cao	Quan tâm không cao	Có quan tâm	Không quan tâm
Tổ chức ngoại khóa ứng dụng các môn tự chọn trong công tác giáo dục thể chất	34 người	136 người	202 người	168 người
	6,29%	25,19%	37,40%	31,12%
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Chất lượng giáo dục thể chất	32 người	78 người	234 người	196
	5,92%	14,44%	43,35%	36,29%

Từ kết quả khảo sát ở bảng 1 (kết hợp trao đổi trực tiếp với nhiều cán bộ quản lý, giáo viên bộ môn), chúng tôi nhận thấy các nguyên nhân chính dẫn đến tồn tại trong công tác giáo dục thể chất ở cấp trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ như sau:

Một số cán bộ quản lý, giáo viên và phụ huynh học sinh chưa thực sự quan tâm tới chất lượng giáo dục thể chất;

Số lượng giáo viên thể dục chưa đủ, trình độ chuyên môn có những bất cập nhất định (nhiều giáo viên đã ra trường lâu năm vẫn chưa được bồi dưỡng, chuẩn hoá trình độ chuyên môn, số giáo viên mới ra trường kinh nghiệm dạy học còn ít);

Cơ sở vật chất, sân bãi, dụng cụ thể dục thể thao được trang bị đã lâu, cũ kĩ, lạc hậu, chưa đáp ứng được yêu cầu trong công tác giáo dục thể chất;

Quan niệm của nhiều giáo viên và học sinh cho rằng: môn Thể dục là “*môn phụ*” nên chưa được coi trọng trong dạy và học;

Ít đổi mới phương pháp dạy học bộ môn, có tổ chức ngoại khoá xây dựng phong trào rèn luyện thân thể để nâng cao sức khoẻ, bảo vệ tổ quốc nhưng chất lượng không cao;

Giờ học Thể dục còn mang tính hình thức và hay bị cắt xén;

Công tác nghiên cứu khoa học, viết sáng kiến kinh nghiệm dạy học bộ môn chưa được thường xuyên.

3.2. Một số biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể chất cho các trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ

Những tồn tại cơ bản nêu trên dẫn đến chất lượng giáo dục thể chất của các trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ chưa cao, chưa đáp ứng đúng sự mong mỏi của Nhà nước. Căn cứ vào thực trạng và những nguyên nhân nêu trên, chúng tôi đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ [8].

3.2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh và phụ huynh học sinh

Đây là một trong những nhiệm vụ cơ bản, công tác tư tưởng đặc biệt quan trọng, vì vậy, hiệu trưởng các trường trung học phổ thông cần bám sát mục tiêu, Luật Giáo dục được thông qua năm 2019, chương trình thay sách giáo khoa, nội dung, chương trình giáo dục thể chất ở trường trung học phổ thông hiện hành của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tuân thủ kế hoạch và giám sát, chỉ đạo thực hiện tiến độ, chất lượng chương trình năm học (qua các cuộc họp giao ban lãnh đạo các trường về giáo dục thể chất ở trường trung học phổ thông do Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh tổ chức (3 tháng/lần). Hiệu trưởng các trường cần quán triệt sâu rộng các nội dung chỉ đạo của các cấp, ngành về công tác giáo dục nói chung và giáo dục thể chất nói riêng đến từng giáo viên, học sinh của toàn trường để mọi thành viên Nhà trường thấy được ý nghĩa của các hoạt động giáo dục thể chất đối với sức khoẻ và sự phát triển toàn diện của tuổi trẻ, tạo bầu không khí học tập nghiêm túc, tươi trẻ, vui nhộn ở trường học. Vì vậy, cần thường xuyên phát động phong trào thi đua “*dạy tốt, học tốt, rèn luyện tốt*”, trong đó, các hoạt động giáo dục thể chất xem như “*nhân tố căn bản trong các hoạt động ngoại khoá của từng trường*” tạo không khí sôi động thúc đẩy phong trào. Mặt khác, cần tăng cường công tác tuyên truyền về giáo dục thể chất trên các phương tiện thông tin đại chúng của địa phương và qua hội thi Thể dục Thể thao cấp trường, cấp huyện thị, thành phố, tiến tới Hội khoẻ phù đồng trong toàn tỉnh, vùng năm 2024 [5].

3.2.2. Nâng cao chất lượng giáo viên giảng dạy giáo dục thể chất cho các trường trung học phổ thông

Căn cứ theo Luật Giáo dục năm 2019 công tác tổ chức đào tạo, bồi dưỡng là những nhiệm vụ bắt buộc đối với giáo viên trung học phổ thông buộc phải có bằng đại học đúng với chuyên ngành. Nhưng ở đây chỉ có sự mất cân đối theo tỉ lệ giáo viên bộ môn giữa các môn học theo quy định của ngành (hiện tại thừa giáo viên văn hoá, thiếu giáo viên thể dục), số lượng biên chế giáo viên luôn đủ và thừa so với định biên trên một trường là trở ngại lớn nhất cho việc đáp ứng đủ giáo viên thể dục cho các trường trung học phổ thông, mặc dù lực lượng giáo viên trẻ tốt nghiệp đại học, chưa có việc làm khá dồi dào, rất mong được đi dạy. Để từng bước tháo gỡ khó khăn trong công tác này, chúng tôi đề xuất với các cơ quan chức năng (lãnh đạo các Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Nội vụ của Ủy ban Nhân dân các tỉnh) có phương án giải quyết những tồn tại trên một cách hợp lý, đảm bảo quyền lợi cho các đối tượng giáo viên chuyển công tác khác hoặc về hưu sớm (vì lí do sức khoẻ, chuyên môn yếu) theo chế độ hiện hành của Nhà nước, dành biên chế để tuyển chọn giáo viên thể dục bổ sung cho những trường còn thiếu. Giảm dần và tiến tới khắc phục hoàn toàn tình trạng giáo viên văn hoá phải đảm nhiệm giờ Thể dục như hiện nay ở (Trường trung học phổ thông Lý Tự Trọng thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An. Trường trung học phổ thông Đông Lê, huyện Tuyên Hóa, tỉnh Quảng Bình. Trường trung học phổ thông Hương Thọ, huyện Hương Trà, tỉnh Thừa Thiên - Huế) [5]...

Đối với trình độ chuyên môn của giáo viên thể dục, chúng tôi đề xuất với các Sở Giáo dục và Đào tạo, Sở Nội vụ tham mưu cho Ủy ban Nhân dân các tỉnh đề ra quy trình và các tiêu chuẩn thi tuyển giáo viên thể dục để đảm bảo yêu cầu chất lượng tốt. Mặt khác, cần động viên và tạo điều kiện cho những giáo viên thể dục trong biên chế chưa đạt chuẩn giáo viên đi học các lớp Đại học Giáo dục thể chất, Đại học Thể dục Thể thao, liên thông lên đại học, giúp họ có thể “vừa học vừa làm”. Đối với công tác tập huấn, bồi dưỡng cho giáo viên thể dục trong dịp hè để cập nhật thông tin khoa học thể dục thể thao và đổi mới phương pháp dạy học bộ môn cần được coi trọng, đây là cơ hội tiếp cận, giao lưu, trao đổi trực tiếp với các nhà sư phạm về giáo dục thể chất và giữa giáo viên thể dục của các trường, giúp họ nâng cao nghiệp vụ chuyên môn [3].

3.2.3. Tăng cường cơ sở vật chất, sân bãi, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện

Về diện tích sân bãi của các trường trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ, cần đưa ra những yêu cầu về chuyên môn đối với việc thiết kế trường học theo chuẩn của ngành, tham mưu cho các Sở Giáo dục và Đào tạo, tham mưu cho Sở Kế hoạch, tham mưu cho chính quyền tỉnh để có những phương án ngắn hạn và dài hạn nhằm đáp ứng quy mô, diện tích trường học và chất lượng sân bãi đạt tiêu chuẩn phục vụ dạy học môn Thể dục theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, cụ thể: tất cả các trường đều phải có sân tập đảm bảo từ 3,5 m - 4 m/HS, và nhà thi đấu đa năng. Đây là nhiệm vụ đặc biệt khó khăn đối với các trường có diện tích mặt bằng hẹp. Vì việc mở rộng diện tích, khuôn viên của Nhà trường nhằm đáp ứng yêu cầu giáo dục là nhiệm vụ của liên ngành.

Bởi vậy, hiệu trưởng các trường trung học phổ thông cần chủ động đề xuất, tìm kiếm các phương án khắc phục có tính khả thi, hiệu quả (nhờ sự giúp đỡ của phường, nhà thi đấu của huyện, thị, tỉnh, về sân bãi, dụng cụ thể dục thể thao,...) [5].

Về trang thiết bị dạy học bộ môn giáo dục thể chất, các trường cần chủ động đề xuất với các sở ban ngành, Ủy ban Nhân dân các tỉnh, có kế hoạch đầu tư kinh phí mua sắm dụng cụ thể dục thể thao. Mặt khác, cần tăng cường sự hỗ trợ của Hội phụ huynh học sinh, các tổ chức xã hội để tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị thể dục thể thao cho Nhà trường.

3.2.4. Đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường ngoại khoá thể dục thể thao

Đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy sự chủ động, sáng tạo của học sinh trong học tập là nhiệm vụ quan trọng nhất trong công tác chuyên môn ở các trường học hiện nay. Vì vậy, giáo viên thể dục cần nắm vững lí luận và thực tiễn về đổi mới phương pháp dạy học trong điều kiện cụ thể của Nhà trường; lựa chọn, sử dụng các phương pháp các môn thể thao phù hợp với từng vùng miền để đưa vào giảng dạy trong những tiết tự chọn sao cho có hiệu quả cao nhất, chúng tôi đã lựa chọn môn Bóng chuyền vào các tiết tự chọn cho miền núi lựa chọn môn Bóng Rổ vào các tiết tự chọn cho đồng bằng, lựa chọn môn Bơi lội vào các tiết tự chọn cho miền xuôi và thực hiện 30 tiết tự chọn trong 75 tiết cả năm [9].

Chú trọng đến đặc thù của từng vùng miền để ứng dụng các môn thể thao vào giảng dạy hay còn gọi là các môn tự chọn sao cho phù hợp với vùng miền và phát triển cân đối hài hòa thể chất, dạy học tự chọn hướng đến cá nhân người học, cách tổ chức dạy học cần quan tâm đến đặc điểm sinh lý của sinh viên, phải làm sao cho học sinh phát triển một cách hài hòa, phù hợp với năng lực và nhu cầu của mình.

Giáo viên cần biết ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học môn Thể dục ở trường trung học phổ thông, sử dụng được các phần mềm dạy học bộ môn và website chuyên ngành, trong kho giữ liệu trực tuyến ngành giáo dục thể chất (<http://nguyenchung>) để làm tư liệu tham khảo thêm hoặc minh họa cho bài giảng sinh động hơn. Để thực hiện tốt nhiệm vụ này, nhà trường cần khuyến khích, động viên giáo viên bộ môn có ý thức tự học nâng cao trình độ nghiệp vụ chuyên môn về tin học, ngoại ngữ; có cơ chế thưởng xứng đáng cho giáo viên tích cực đổi mới phương pháp dạy học, có giờ dạy giỏi (cấp trường, cấp tỉnh), có sáng kiến kinh nghiệm.

Tăng cường hoạt động ngoại khoá, tổ chức thi đấu thể dục thể thao giữa các trường. Để làm tốt nhiệm vụ này, các trường cần phải xây dựng kế hoạch hoạt động thể dục thể thao ngoại khoá, lịch thi đấu cụ thể nhằm hoàn thiện kĩ năng, kĩ xảo và phát triển tố chất cho học sinh. Năm học 2020 - 2021, 58% số trường có học sinh tham gia ngoại khoá, tập luyện thường xuyên 2 buổi/tuần; năm học 2022 - 2023 số trường tham gia tăng lên 90%; đến năm học 2023 - 2024 con số tham gia đã nâng lên 96% tổng số trường tổ chức ngoại khoá áp dụng các môn thể thao tự chọn.

3.2.5. Thực hiện tốt công tác thanh tra, kiểm tra chuyên môn, nâng cao chất lượng giáo dục thể chất để đáp ứng thời kỳ đổi mới

Các Sở Giáo dục và Đào tạo cần thực hiện tốt công tác thanh tra, kiểm tra chuyên môn, yêu cầu các trường trung học phổ thông thực hiện nghiêm túc, triệt để quy chế chuyên môn,

thường xuyên kiểm tra, dự giờ, thăm lớp, đánh giá giờ học theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Tổ chức phân nhóm, cụm, khu vực, xây dựng kế hoạch kiểm tra chuyên môn chéo giữa các trường trung học phổ thông để tạo không khí thi đua dạy tốt và học tốt của các trường trên toàn vùng. Để tạo điều kiện cho công tác thanh tra, kiểm tra thường xuyên của các phòng, Sở Giáo dục và Đào tạo được thuận lợi, hiệu trưởng các trường trung học phổ thông cần làm tốt công tác quản lý giáo dục của cấp mình đảm nhiệm (sâu sát chuyên môn, kiểm tra, dự giờ, yêu cầu cập nhật thường xuyên các loại hồ sơ chuyên môn của trường - Ban Giám hiệu; tổ bộ môn; giáo viên chủ nhiệm lớp; giáo viên bộ môn, đúng quy chế của ngành).

3.3. Kết quả vận dụng các biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể chất các trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ

Để kiểm định về hiệu quả của các biện pháp nêu trên sau hai năm triển khai áp dụng ở 180 trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ, tháng 6/2023 chúng tôi tiến hành điều tra lại lặp lại (lần 2) cũng thuộc các đối tượng đã thực hiện trả lời khảo sát ở lần 1 (lần 1 tiến hành khảo sát vào tháng 9/2021) nhằm đánh giá mức độ của một số yếu tố ảnh hưởng tới chất lượng giáo dục thể chất trong trường trung học phổ thông (kết quả thể hiện ở bảng 2).

Bảng 2. Đánh giá, xếp loại về giáo dục thể chất năm học 2022 - 2023

Một số yếu tố quan trọng ảnh hưởng tới chất lượng giáo dục thể chất	Kết quả (n = 540 người)			
	Quan tâm rất cao	Quan tâm không cao	Có quan tâm	Không quan tâm
Sự quan tâm về công tác giáo dục thể chất của Nhà trường	212 người	298 người	30 người	0 người
	39,26%	55,18%	5,56%	0 %
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Số lượng và chất lượng của giáo viên dạy thể dục	178	211	151	0
	32,96%	39,07%	27,97%	0 %
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Cơ sở vật chất dùng cho công tác giáo dục thể chất	157	176	207	0
	29,07%	32,59%	38,34%	0 %
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Đổi mới phương pháp dạy học trong môn học giáo dục thể chất	194	210	136	
	35,93%	38,88%	25,19%	%
	Quan tâm rất cao	Quan tâm không cao	Có quan tâm	Không quan tâm
Tổ chức ngoại khoá ứng dụng các môn tự chọn trong công tác giáo dục thể chất	217	168	155	0
	40,18%	31,11%	28,71%	0 %
	Tốt	Khá	Trung bình	Chưa đạt
Chất lượng giáo dục thể chất	152	197	191	0
	28,14%	36,49%	35,37%	0 %

Kết quả bảng 2 cho thấy, chất lượng GDTC được nâng lên rõ rệt, tỉ lệ đánh giá loại tốt tăng từ 6,29% lên 40,18%, loại khá từ 25,19% lên 38,88%, loại trung bình giảm từ 53,53% xuống còn 28,71%, không có loại không đạt. Nhìn chung, các yếu tố cấu thành chất lượng giáo dục thể chất sau khi thực hiện các biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn vùng Bắc Trung Bộ, đã có nhiều chuyển biến tích cực.

4. KẾT LUẬN

Giáo dục thể chất trong trường học nói chung và trường trung học phổ thông nói riêng là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng nhằm giáo dục thể hệ trẻ phát triển toàn diện. Trong cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 công nghệ tự động hóa, con người được hưởng rất nhiều lợi ích, tuy nhiên nó cũng kéo theo những ảnh hưởng tiêu cực, như một bộ phận giới trẻ trở nên lười vận động hay còn gọi là thiếu vận động trong thể dục thể thao [6].

Vì vậy, các nhà giáo dục cần phải chú trọng đến công tác giáo dục thể chất phải phù hợp với từng đối tượng học sinh là vấn đề mang tính lí luận và thực tiễn cao, cần được thực hiện đúng mục đích, yêu cầu, nội dung, chương trình và điều kiện cụ thể ở địa phương. Các biện pháp giáo dục thể chất nêu trên về mặt lí luận có thể không hoàn toàn xa lạ với nhiều cán bộ quản lí, Hiệu trưởng và giáo viên thể dục ở trường trung học phổ thông, vấn đề mới ở đây là tiếp cận các biện pháp đó như thế nào để đi vào thực tiễn trường học là vấn đề cần quan tâm. Trong đó, cốt lõi là phát huy được ý thức, trách nhiệm, lòng nhiệt tình của mọi thành viên trong trường, đứng đầu là Hiệu trưởng, trên cơ sở đó phát huy được sức mạnh tập thể để từng bước đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp giáo dục nói chung và công tác giáo dục thể chất ở trường trường trung học phổ thông nói riêng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Báo cáo tổng kết năm học 2020 - 2021 về “Công tác giáo dục thể chất các trường học”*.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*.
- [4] Nguyễn Hữu Châu (Chủ biên), Vũ Quốc Chung, Vũ Thị Sơn (2019), *Phương pháp, phương tiện kĩ thuật và hình thức tổ chức dạy học trong nhà trường*, Nxb. Đại học Sư phạm Hà Nội, Hà Nội.
- [5] Phạm Xuân Dũng (2019), *Cách mạng công nghiệp lần thứ 4, cuộc cách mạng của sự hội tụ và tích kiệm*, Nxb. Khoa học Kỹ thuật, Hà Nội.
- [6] Phạm Văn Đàn (chủ biên) (2021), *Lí luận và phương pháp Thể dục thể thao trường học*, Nxb. Thái Nguyên, Thái Nguyên.
- [7] Tổng cục Thống kê và Đo lường (2020), *Báo cáo dân số của Bắc Trung Bộ, Việt Nam*, Nxb. Thống kê, Hà Nội.

- [8] Quốc hội (2019), *Luật số: 43/2019/QH14 ngày 14 tháng 6 năm 2019 về Luật Giáo dục*.
- [9] Lieber, RL, and J. Friden (2015), *Mechanisms of muscle injury after eccentric contraction*, Journal of Science and Medicine in Sport, 2(3):235-256.

SOME MEASURES TO IMPROVE THE QUALITY OF PHYSICAL EDUCATION IN HIGH SCHOOLS IN THE NORTH CENTRAL

Pham Van Dan

ABSTRACT

To improve the quality of physical education in high schools in the North Central region, Vietnam, to respond to the reform period. In our opinion, it is necessary to implement the following synchronous solutions: Raising awareness among administrators, teachers, students, and parents, increasing the sufficient number and improve the quality of teachers, enhancing facilities, yards, equipment, and training tools. Innovating teaching methods, enhance extracurricular elective subjects suitable to the characteristics of each different region, carrying out inspection and professional testing well [2].

Keywords: *Measures, advanced, elective, appropriate, high school.*

* Ngày nộp bài: 25/12/2023; Ngày gửi phản biện: 25/12/2023; Ngày duyệt đăng: 26/12/2024